

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 23 czerwca 2023 r.

BADK.DPK.133.108.2023

P10-50/23	Data wpływu petycji 10 maja 2023 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 23 czerwca 2023 r.

HONOROWI DAWCY KRWI
TEMAT
WPROWADZENIE STAŁEGO ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNEGO
DLA HONOROWYCH DAWCÓW KRWI
– ZASŁUŻONYCH DLA ZDROWIA NARODU

WNOSZACY PETYCJE: petycja indywidualna

Arkadiusz Sopata.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi, w celu wprowadzenia miesięcznego świadczenia w wysokości 300 złotych dla każdej osoby, która oddała co najmniej 20 litrów krwi i osiągnęła wiek emerytalny.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Zdaniem wnoszącego petycję Polska, w zakresie udziału w społeczeństwie dawców krwi, znajduje się niemal na końcu europejskich statystyk (25% przy 66% w Austrii). Dlatego konieczne jest wprowadzenie rozwiązań, które będą zachęcać do udziału w publicznej służbie krwi.

Ponadto, dawca, który oddał 20 litrów krwi niezbędnych do uzyskania odznaki „Honorowy Dawca Krwi – Zasłużony dla Zdrowia Narodu” nie uzyskuje żadnych dodatkowych uprawnień, niż Honorowy Dawca Krwi po oddaniu 6 litrów dla mężczyzn i pięciu litrów dla kobiet.

Autor podniósł również, że z tytułu odpłatnego przekazania krwi i jej składników do wytwórni farmaceutycznych budżet państwa uzyskuje znaczne przychody.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2023 r. poz. 318) w art. 3 ust. 1 stanowi, że krwiodawstwo jest oparte na zasadzie dobrowolnego i bezpłatnego oddawania krwi i jej składników.

Zgodnie z art. 2 krew i jej składniki są pobierane, na zasadach określonych w ustawie, w celach leczniczych do przetoczenia biorcy krwi, przetworzenia w produkty krwiopochodne lub jako materiał wyjściowy do produkcji wyrobów medycznych.

W rozdziale 2 ustawy „Dawcy krwi” określone zostały (art. 6 ust. 3) tytuły osób oddających krew oraz rodzaje przysługujących im odznak:

– brązowa odznaka honorowa i tytuł „Zasłużony Honorowy Dawca Krwi III stopnia” przysługuje dawcy krwi: kobiecie, która oddała 5 litrów krwi lub mężczyźnie, który oddał 6 litrów krwi albo odpowiadającą tej objętości ilość składników krwi,

– srebrna odznaka honorowa i tytuł „Zasłużony Honorowy Dawca Krwi II stopnia” przysługuje dawcom, którzy odpowiednio oddali: kobieta 10 litrów krwi lub mężczyzna 12 litrów krwi albo odpowiadającą tej objętości ilość jej składników,

– złota odznaka honorowa i tytuł „Zasłużony Honorowy Dawca Krwi I stopnia” przysługuje dawcom, którzy odpowiednio oddali: kobieta 15 litrów krwi lub jej składników, mężczyzna 18 litrów krwi lub jej składników,

– order i odznaczenie oraz odznaka „Honorowy Dawca Krwi - Zasłużony dla Zdrowia Narodu” i tytuł „Zasłużony Honorowy Dawca Krwi” przysługuje dawcy, który oddał co najmniej 20 litrów krwi lub jej składników.

Zasłużonemu honorowemu dawcy krwi i honorowemu dawcy przysługuje (art. 9):

– zwolnienie od pracy w dniu, w którym oddaje krew, i na czas okresowego badania lekarskiego dawców krwi na zasadach określonych w odrębnych przepisach,

– zwrot utraconego zarobku na zasadach wynikających z przepisów prawa pracy,

– zwrot kosztów przejazdu do jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi na zasadach określonych w przepisach w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju (koszt przejazdu ponosi jednostka organizacyjna publicznej służby krwi) oraz posiłek regeneracyjny.

W myśl art. 9a w trakcie trwania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii dawcy przysługują dwa dni zwolnienia oraz, po trzech donacjach, przysługuje ulga w wysokości 33% na przejazdy w komunikacji krajowej środkami publicznego transportu zbiorowego.

INFORMACJE DODATKOWE:

Honorowemu Dawcy Krwi przysługuje szereg uprawnień wynikających z odrębnych ustaw i rozporządzeń:

- podatnik, który w roku podatkowym oddał honorowo krew, ma prawo skorzystać ze specjalnej ulgi dla honorowych krwiodawców. Odliczenie wynosi 130 złotych za litr krwi pełnej i nie może przekroczyć 6% dochodu;

- możliwość uzyskania bezpłatnych wyników badań laboratoryjnych;

- możliwość kupowania niektórych leków ze zniżkami lub za darmo;

- możliwość skorzystania poza kolejnością z ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w placówkach ZOZ-ów;

- zniżki i ulgi w schroniskach, hotelach, sklepach i punktach usługowych zrzeszonych wokół inicjatywy „Dawcom w Darze”.

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji prowadzi prace nad petycjami **P10-38/20** oraz **P10-22/23**, zawierającymi postulaty rozszerzenia uprawnień Honorowych Dawców Krwi do ulg w przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego.

Ministerstwo Zdrowia opracowało projekt ustawy o krwiodawstwie i krwiolecznictwie, który obecnie znajduje się na etapie konsultacji publicznych.¹ Celem projektu jest m.in.:

1. Określenie zasad gospodarowania osoczem oraz produktami krwiopochodnymi;
2. Wprowadzenie kompleksowego, wieloaspektowego i scentralizowanego nadzoru nad krwiodawstwem i krwiolecznictwem;
3. Doprecyzowanie uprawnień dawców krwi;
4. Umożliwienie ratownikom medycznym i perfuzjonistom wykonywania przetoczeń.

Uprawnienia wskazane w ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. zostały utrzymane. Ponadto zaplanowano nadanie uprawnienia dla honorowych dawców krwi - dwóch dni zwolnienia od pracy i od wykonywania czynności służbowych, które gwarantuje odpowiedni odpoczynek i regenerację dla organizmu po oddaniu krwi.

OPRACOWAŁ

Arkadiusz Waszkiewicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

¹ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12370103/katalog/12956452#12956452>